

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH **JAWNE**
KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

ASG WP wewn. 3977/86

Egz. Nr 1

Mjr dypl. mgr inż. Janusz URBANIAK

**ZABEZPIECZENIE TYŁOWE pz (pcz)
W OBRONIE**

SKRYPT

49675

31

14

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

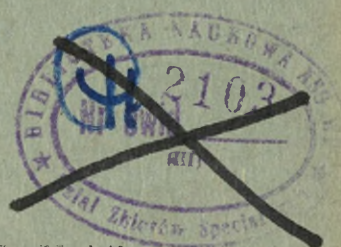
JAWNE

~~Wzrost~~
~~sluzbowego~~

~~.....~~

ASG WP wewn. 3977/86

Egz. Nr. 1

Mjr dypl. mgr inż. Janusz URBANIAK

ZABEZPIECZENIE TYŁOWE pz (pcz) W OBRONIE

SKRYPT

49675

PRZEKLASYFIKOWANO WOJSK LĄDOWYCH

Protokół Nr 54305

KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

JAWNE

ASG WP wewn. 3977/86

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 88 ust. 2
(Dz.U. RP, Nr 11, poz. 95)
Podpis

[Redacted signature area]

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY TAKTYKI TYŁÓW

Egz. (kt 1

/-/gen. bryg. Zbigniew KAMIŃSKI

Przebias. -

prot. 1 z du. 2.01.94

dy -

mjr dypl. mgr inż. Janusz URBANIAK

ZASEZPIECZENIE TYŁOWE ps /poz/

W OBRONIE

Skrypt

S P I S T R E Ś C I

	Strona
WSTĘP	3
1. Warunki organizacyjnego zabezpieczenia tyłowego pułku w obronie	3
2. Organizacja tyłów pułku w obronie	5
2.1. Przygotowanie tyłów	5
2.2. Ugrupowanie, rozmieszczenie i przesunięcie tyłów pułku	6
2.3. Drogi dowozu i ewakuacji	7
2.4. Obrona i ochrona tyłów	8
3. Organizacja zabezpieczenia materialowego	10
3.1. Potrzeby materialowe	11
3.2. Organizacja zaopatrywania i dowozu środków materialowych	11
4. Organizacja zabezpieczenia medycznego	14
5. Dowodzenie tyłami w obronie	16
ZAKOŃCZENIE	18
Załącznik 1 - organizacja tyłów pułku w obronie /variant/	20

W S T Ę P

Obrona jest rodzajem walki mającym na celu udaremnienie lub odparcie natarcia /uderzenia/ przeważających sił nieprzyjaciela, zadanie mu znacznych strat, utrzymanie ważnych rejonów /rubieży, obiektów/ i w ten sposób stworzenie sprzyjających warunków przejścia do natarcia.

Obrona może być przygotowywana zawczasu lub organizowana w toku walki. Przejście do obrony może nastąpić bez styczności lub w styczności z nieprzyjacielem.

Ta krótka charakterystyka obrony., zawarta w 368 punktach Regulaminu Walki os. I, kryje w sobie ogrom przedsięwzięć - w tym także tyłowych - związanych z przygotowaniem i prowadzeniem tego rodzaju walki.

Zdecydowane dążenie obu walczących stron do osiągnięcia swych celów oraz możliwości jakie stwarza zastosowanie broni masowego rażenia i innych nowoczesnych środków walki powodują, że współczesne działania obronne cechuje duża aktywność, manewrowość, zmienność sytuacji oraz stosunkowo krótki okres ich organizacji i prowadzenia.

Nawet w przypadku wojny bez stosowania broni jądrowej, stała groźba jej użycia zmusza walczące strony do przestrzegania wymagań atomowego pola walki.

Stosownie do tych wymagań kształtować się będzie również organizacja tyłowego zabezpieczenia pułku w obronie.

1. WARUNKI ORGANIZACJI ZABEZPIECZENIA TYŁOWEGO PUŁKU W OBRONIE

Istotny wpływ na warunki organizacji zabezpieczenia tyłowego będzie miał sposób przejścia pułku do obrony. Przechodząc do obrony w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem możliwości organizacji zabezpieczenia tyłowego będą znacznie trudniejsze niż w sytuacji, gdy obrona organizowana jest bez styczności. Czas na realizację zadań związanych z zabezpieczeniem tyłowym będzie wówczas bardzo ograniczony. Środki materiałowe będą oszczędnie zużyte, a punkty medyczne wypełnione rannymi.

Jeżeli obrona organizowana jest bez styczności z nieprzyjacielem, zapasy środków materiałowych będą zazwyczaj pełne, pododdziały tyłowe dysponować będą większą ilością czasu na przygotowanie pod względem inżynierskim rejonów rozmieszczenia, zgromadzenie zapasów doraźnych amunicji oraz przyjęcie odpowiedniego ugrupowania.

Ilość i charakter zadań, które muszą wykonać tyły w okresie organizacji obrony i w czasie jej prowadzenia zależą również od miejsca, roli i zadania pułku.

Będąc w pierwszym rzucie dywizji w rejonie głównego wysiłku obrony, należy liczyć się z wysokimi stratami sanitarnymi oraz dużym zużyciem środków materiałowych, zwłaszcza amunicji i materiałów inżynierskich.

Na pomocniczym wysiłku obrony straty sanitarne mogą być znacznie mniejsze, a zatem i wysiłek w zakresie zabezpieczenia medycznego będzie mniejszy. Również zużycie amunicji z reguły będzie niższe.

Tyły pułku znajdującego się w drugim rzucie dywizji mają znacznie dogodniejsze warunki do pracy. W okresie organizacji obrony zużycie amunicji będzie niewielkie, mniejsze będą straty sanitarne oraz lepsze warunki rozbudowy inżynierskiej rejonów rozmieszczenia.

W czasie prowadzenia walki obronnej warunki działania tyłów drugorzutowego pułku mogą ulec zasadniczej zmianie, bowiem pułk może wykonywać kontratak - a więc warunki upodobnią się do natarcia. Jeżeli natomiast nieprzyjaciel przełamie obronę pułków pierwszego rzutu, to pułk drugorzutowy stanie się pierwszorzutowym.

W obronie wzrasta możliwość i zakres bezpośredniego oddziaływania nieprzyjaciela na tyły. W celu zniszczenia lub obezwładnienia tyłów, włącznie zdezorganizowania ich funkcjonowania, nieprzyjaciel może wykorzystać broń masowego rażenia, lotnictwo, desanty, grupy dywersyjne, broń precyzyjną oraz inne siły i środki walki. Szczególnie duże, bezpośrednie zagrożenie tyłów pułku stanowi broń chemiczna, lotnictwo i grupy dywersyjne. Rezultatem tych uderzeń może być zniszczenie znacznej części sił i środków tyłowych oraz zdezorganizowanie systemu dowodzenia tyłami.

Pośrednio na działalność tyłów pułku może wpływać zastosowanie tych i innych środków rażenia na tyły wyższych szczebli oraz na ważne węzły komunikacyjne, przeprawy na rzekach itp. obiekty, co może spowodować zakłócenie dowozu środków materiałowych, ewakuacji rannych i wykonania innych przedsięwzięć realizowanych na rzecz pułku.

Niezwykle istotne, zarówno dla broniących się pododdziałów, jak i zabezpieczających je tyłów, są warunki terenowe i atmosferyczne oraz pora roku.

Dogodne rubieże terenowe stwarzają większe szanse załamania natarcia nieprzyjaciela lub chociażby osłabienia jego tempa, przez co będą także korzystniejsze warunki zabezpieczenia tyłowego broniących się pododdziałów. Trudne warunki atmosferyczne mogą ograniczyć wykorzystanie lotnictwa i innych rodzajów broni, co spowoduje mniejsze natężenie działań nieprzyjaciela, a przez to zmniejszą się straty sani-

tarne oraz zmniejszy się zużycie amunicji, chociaż zabezpieczenie tyłowe w niekorzystnych warunkach atmosferycznych również będzie utrudnione. Pory roku, szczególnie zima i wiosna istotnie wpływają na wykorzystanie przedsięwzięć zabezpieczenia tyłowego. Utrzymanie dróg w stanie przejezdności wymagać będzie wyznaczenia znacznych sił i środków. Obsługa techniczna samochodów transportowych w tych warunkach, będzie przeważnie utrudniona. Silne mrozy mogą spowodować wzrost zachorowań wśród stanu osobowego pułku oraz utrudnić utrzymanie należytego stanu sanitarnohigienicznego. Warunki zimowe powodują znaczny wzrost zużycia paliw płynnych, wynoszący około 30-50%. W warunkach zimowych ważnego znaczenia nabiera terminowe zaopatrywanie pododdziałów w gotące posiłki.

Bez względu na złożoność warunków organizacji zabezpieczenia tyłowego w obronie - pełne i terminowe zabezpieczenie broniących się pododdziałów jest podstawowym zadaniem tyłów pułku.

2. ORGANIZACJA TYŁÓW PUŁKU W OBRONIE

Organizacja tyłów pułku w obronie powinna wynikać z zadania jakie pułk otrzymał, z decyzji dowódcy, z sytuacji bojowej i tyłowej pułku, z warunków terenowych i atmosferycznych oraz z możliwości pododdziałów tyłowych. Powinna ona zapewnić możliwie dogodne warunki wykorzystania pododdziałów tyłowych pułku, ich obronę i ochronę, sprawne dowodzenie nimi w toku obrony, oraz pełne zabezpieczenie tyłowe broniących się pododdziałów.

2.1. Przygotowanie tyłów

Zakres przygotowań tyłów do realizacji swoich zadań zależy od warunków przejścia pułku do obrony.

Jeżeli obrona organizowana będzie bez styczności z nieprzyjacielem to do czasu rozpoczęcia działań można będzie wykonać większość lub wszystkie przedsięwzięcia wchodzące w zakres przygotowań tyłów, a mianowicie:

- uzupełnić w tyłach braki w ludziach, transporcie, sprzęcie i środkach materiałowych;
- dokonać remontu uszkodzonych pojazdów mechanicznych z pododdziałów tyłowych;
- przystosować transport do pracy w określonych warunkach terenowych i atmosferycznych;

- ewakuować rannych i chorych;
- odpowiednio ugrupować tyły oraz zorganizować ich obronę i ochronę;
- przeprowadzić szkolenie fachowe stanu osobowego pododdziałów tyłowych.

Jeżeli natomiast pułk przechodzi do obrony bezpośrednio z natarcia, to tyły nie będą miały czasu na wcześniejsze przygotowanie się w pełnym zakresie do tego rodzaju działań. Część wyżej wymienionych przedsięwzięć będzie musiała być zrealizowana w czasie prowadzenia obrony - jednocześnie z bieżącym zaopatrywaniem wojsk, ewakuacją rannych i wykonywaniem innych czynności zabezpieczenia tyłowego.

2.2. Ugrupowanie, rozmieszczenie i przesunięcie tyłów pułku

Tyły pułku broniącego się w pierwszym rzucie dywizji ugrupowuje się w dwa rzuty i rozmieszcza między elementami ugrupowania bojowego oraz za tym ugrupowaniem.

W pierwszym rzucie znajduje się kompania medyczna. Na jej bazie rozwija się pułkowy punkt medyczny /PPM/, który rozmieszcza się za drugorzutowymi batalionami /kompaniami osłóg/ lub na ich wysokości, w odległości 8-12 km od przedniego skraju. Ponadto w pierwszym rzucie powinno znajdować się część zapasów materiałowych z kompanii zaopatrzenia na transporcie, którymi będzie można uzupełniać środki materiałowe zużyte w czasie walki, bądź zniszczone przez nieprzyjaciela, jak również zabezpieczyć pododdziały wykonujące kontratak.

W drugim rzucie ugrupowuje się tylowe stanowisko dowodzenia /TSD/ i kompania zaopatrzenia, na jej bazie rozwija się pułkowy punkt zaopatrzenia /PPZ/, który rozmieszcza się za ugrupowaniem drugorzutowych pododdziałów pułku, w odległości do 15 km od przedniego skraju.

W pułku organizującym obronę w drugim rzucie dywizji tyły rozmieszcza się podobnie jak w pułku pierwszorzutowym lub w jednym rzucie, do 15 km od przedniego skraju obrony pułku.

Rejony rozmieszczenia jednostek i urzędzeń tyłowych wybiera się w pobliżu dróg dowozu i ewakuacji, w terenie dogodnym do maskowania oraz obrony i ochrony. Należy unikać rozmieszczenia tyłów na prawdopodobnym kierunku głównego uderzenia nieprzyjaciela oraz w dużych nasywach leśnych.

Celowe jest rozmieszczenie elementów tyłowych w pobliżu pododdziałów bojowych mogących przyjść im z pomocą w przypadku niespodziewanego napadu nieprzyjaciela.

Poza zasadniczymi rejonami rozmieszczenia tyłów, w obronie wyznacza się i rozpoznaje rejon zapasowe.

W szczególnych sytuacjach pułku w obronie rozmieszczenie tyłów pułku może być płytsze lub głębsze od wyżej przedstawionego. Na przykład, bliżej rozmieszcza się tyły zimą, w terenie górzystym lub lesistojeziornym i w obronie przyczółka; natomiast głębiej, podczas działań opóźniających. Jeżeli pułk broni się w okrążeniu - tyły rozmieszczone będą w centrum ugrupowania.

Przesunięcie tyłów pułku w obronie jest ściśle uzależnione od sytuacji na polu walki.

Jeżeli np. obrona organizowana była bez styczności z nieprzyjacielem, to może się okazać, że wykonuje on główne uderzenie na innym kierunku niż przewidywano. Wobec tego zajdzie potrzeba odsunięcia tyłów od zagrożonego kierunku. Podobnie w przypadku włamania się nieprzyjaciela w głąb obrony niezbędne będzie przesunięcie części lub całości tyłów.

Organizacja przesunięcia zależy od stopnia zagrożenia danego obiektu oraz potrzeb wojsk w zakresie zabezpieczenia tyłowego.

Jeżeli nie przewiduje się włamania nieprzyjaciela w głąb obrony na kierunku rozmieszczenia tyłów, a jednocześnie trzeba realizować określone przedsięwzięcia, np. dowóz środków materiałowych, można dokonać przesunięcia kompanii zaopatrzenia w dwóch rzutach: część przegrupowuje się do nowego rejonu, a część wykonuje dowóz, po czym dołącza do części pierwszej w nowym rejonie.

W przypadku bezpośredniego zagrożenia tyłów przez nacierającego nieprzyjaciela, przesunięcia dokonuje się jednocześnie całością sił.

Jeżeli część sił pułku wykonuje kontratak, wówczas w zależności od potrzeb, można na ten kierunek przesunąć kompanię medyczną oraz ośrodek materiałowy z amunicją.

W pułku drugorzutowym przegrupowanie tyłów wykonywane będzie stosownie do realizowanego przez pułk zadania bojowego. Jeżeli przejdzie on do obrony na kierunku uderzenia nieprzyjaciela, wówczas jego tyły należy ugrupować i rozwinąć podobnie jak w pułku pierwszego rzutu. Jeżeli natomiast pułk wykonuje kontratak - to tyły ugrupowuje się według zasad obowiązujących w natarciu.

2.3. Drogi dowozu i ewakuacji

W rejonie obrony pułku wyznacza się i przygotowuje drogi dowozu i ewakuacji, wykorzystując przede wszystkim istniejącą sieć drogową. W pułku wyznacza się zasadniczo drogę dowozu i ewakuacji, która z re-

guly stanowi przedłużenie jednej z dywizyjnych dróg dowozu i ewakuacji i przebiega od rokady dywizyjnej do rokady pułkowej. Rokadę pułkową wyznacza się na wysokości tyłów pierwszorzutowych batalionów /kompanii ozolgów/.

Prócz drogi zasadniczej, w pułku wyznacza się również zapasową drogę dowozu i ewakuacji.

Wyboru dróg dokonują oraz zakres ich przygotowania i utrzymania ustalają zastępcy dowódcy - kwatermistrz wspólnie z szefem saperów pułku.

Określenie, które z istniejących, będą drogami dowozu i ewakuacji oraz rokadami - powinno być poprzedzone ich rekonesansem, w czasie którego należy również ustalić możliwe objawy newralgicznych węzłów komunikacyjnych na tych drogach.

Drogi pułkowe utrzymują wojska inżynieryjne, zaś regulacje ruchu i ochronę zapewnia sztab pułku.

2.4. Obrona i ochrona tyłów

Obronę i ochronę tyłów pułku organizuje się w celu zapobieżenia niespodziewanemu napadowi nieprzyjaciela oraz maksymalnego osłabienia jego oddziaływania na pododdziały tyłowe, zachowania zdolności tyłów do działania i zapewnienia powyższego wykonania stojących przed nimi zadań.

Obrona i ochrona tyłów obejmuje:

- obronę przed bronią masowego rażenia;
- obronę pododdziałów tyłowych przed napadem naziemnym i z powietrza;
- bezpośrednią ochronę pododdziałów tyłowych na drogach dowozu i ewakuacji;
- przedsięwzięcia przeciwpożarowe.

W działaniach obronnych problem obrony i ochrony tyłów nabiera szczególnego znaczenia, ponieważ inicjatywa i przewaga sił są po stronie nieprzyjaciela, zatem i możliwości jego oddziaływania na tyły są większe.

Dążąc do osłabienia zdolności bojowej broniących się wojsk, nieprzyjaciel będzie dążył do zdemorganizowania naszego systemu zabezpieczenia tyłowego. Charakter współczesnej obrony oraz stosowane środki rażenia sprzyjają tym zamierzeniom. Brak ciągłego frontu umożliwiła przenikanie w głąb bronionego terenu nawet znacznych pododdziałów nieprzy-

jaociela, zaś szerokie wykorzystywanie lotnictwa, broni precyzyjnej, desantów i grup dywersyjnych stanowi duże zagrożenie dla tyłów pułku.

Możliwość wykorzystania broni masowego rażenia, stwarza przed tyłami szereg trudnych do rozwiązania problemów. Brak dostatecznej ilości sił i środków do prac inżynierskich oraz ograniczony czas - z uwagi na konieczność zabezpieczenia wojsk - uniemożliwiają wykonanie dostatecznej liczby ukryć dla ludzi, sprzętu i materiałów; zaś dysponowanie przez żołnierzy pododdziałów tyłowych tylko bronią osobistą i wykonywanie swych czynności w małych grupach - nie zapewnia możliwości skutecznego odparcia napadu nawet małego pododdziału nieprzyjaciela.

W celu uniknięcia lub zmniejszenia skutków działania broni masowego rażenia należy wykonywać następujące przedsięwzięcia:

- nieprzerwanie prowadzić rozpoznawanie skażeń i sakazeń oraz szybko przekazywać informacje o zagrożeniu;

- odpowiednio rozśrodkowywać i maskować pododdziały tyłowe;

- stosować właściwe sposoby pokonywania skażonych stref terenu;

- przygotowywać schrony dla ludzi, środków materiałowych i transportu;

- systematycznie prowadzić kontrolę dozymetryczną ludzi, żywności, wody i innych środków materiałowych; sprzętu oraz ewidencję napromieniowania żołnierzy;

- utrzymywać w ciągłej gotowości siły i środki do likwidacji skutków użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia.

Aby zapewnić należytą obronę i ochronę tyłów pułku przed działaniem środków naziemnego i powietrznego napadu nieprzyjaciela należy:

- zorganizować posterunki i patrole obserwacyjne;

- postawić zadania poszczególnym pododdziałom tyłowym w zakresie obrony i ochrony określonego rejonu lub kierunku;

- przygotować stanowiska ogniowe i szoseliny przeciwlotnicze;

- wykonać przedsięwzięcia maskowania rejonu rozmieszczenia;

- zorganizować ochronę transportu wykonującego dowóz.

W sytuacjach szczególnego zagrożenia, dowódca pułku może wydzielić do ochrony transportu wykonującego dowóz i obrony pododdziałów tyłowych w rejonach rozmieszczenia określoną ilość sił i środków z pododdziałów ogólnowojskowych.

Ważnym zadaniem wchodzącym w zakres ochrony tyłów jest wykonywanie przedsięwzięć przeciwpożarowych. Obejmują one zarówno przestrzeganie zasad bezpieczeństwa pożarowego w rejonie rozmieszczenia, jak i określenie sposobu postępowania w przypadku powstania pożaru.

Organizatorem obrony i ochrony tyłów pułku jest zastępca dowódcy - kwatermistrz. Określa on główne przedsięwzięcia dotyczące obrony i ochrony poszczególnych obiektów tyłowych, dokonuje podziału przydzielonych przez dowódcę sił i środków, ustala sygnały powiadamiania o zagrożeniu, organizuje współdziałanie z sąsiadami oraz kontroluje wykonanie przez pododdziały tyłowe wydanych w tym zakresie rozkazów.

3. ORGANIZACJA ZABEZPIECZENIA MATERIAŁOWEGO

Powodzenie współczesnej obrony w znacznym stopniu zależy od systematycznego dopływu do broniących się pododdziałów środków materiałowych. Terminowy dowóz amunicji, paliw i innych środków materiałowych jest podstawowym warunkiem pełnego zabezpieczenia tyłowego pododdziałów i jednym z głównych zadań tyłów.

3.1. Potrzeby materiałowe

Wielkość potrzeb materiałowych pułku wynika ze stanu zapasów poszczególnych środków materiałowych w chwili otrzymania zadania, przewidywanego zużycia w czasie walki obronnej oraz wielkości zapasów jakie należy posiadać na koniec dnia walki.

Zawsze dąży się do zgromadzenia pełnych zapasów ruchomych oraz takiej ilości zapasów doraźnych, głównie amunicji artyleryjskiej i moździerzowej w rejonie danej rubieży obrony, punktu oporu - jaka może być zużyta przed ich opuszczeniem.

Stan zapasów w chwili otrzymania zadania zależy od warunków przejścia pułku do obrony. Jeżeli pułk nie był zaangażowany w walkę, to posiada pełne zapasy ruchome środków materiałowych. Natomiast jeżeli walczył, to na pewno stan zapasów będzie poniżej norm.

Wielkość zużycia w czasie organizowania i prowadzenia obrony zależy od charakteru wykonywanego zadania bojowego, roli i miejsca pułku w ugrupowaniu dywizji, stosowanych środków rażenia, możliwości nieprzyjaciela, warunków terenowych i atmosferycznych oraz innych czynników wynikających z konkretnej sytuacji.

Większe zużycie amunicji wystąpi w pułku broniącym się na głównym kierunku uderzenia nieprzyjaciela, wykonującym kontrataki, gdy działania będą prowadzone bez stosowania broni jądrowej i w niekorzystnych do obrony warunkach terenowych.

W obronie będzie znacznie większe niż w natarciu zużycie materiałów inżyniersko-saperskich.

Dzienne zużycie amunicji i paliw w pułku broniącym się w rejonie głównego wysiłku obrony dywizji może wynosić:

	Rodzaj środka materiałowego	Jk	Z użyciem BMR	Bez użycia BMR
amunicja	strzelecka	jo	0,40 - 0,50	0,45 - 0,60
	strzelecka pokładowa	jo	0,60 - 0,80	0,75 - 1,00
	moździerzowa	jo	0,70 - 1,00	0,90 - 1,20
	artyleryjska	jo	1,00 - 1,50	1,30 - 1,80
	czołgowa	jo	0,60 - 1,00	0,80 - 1,20
	przeciwlotnicza	jo	1,30 - 1,50	1,30 - 1,50
	rakiety plot	jo	0,20 - 0,25	0,20 - 0,25
	PPK	jo	0,80 - 1,10	1,00 - 1,40
paliwa	benzyna samochodowa	jn	0,20 - 0,25	0,20 - 0,25
	olej napędowy do pk	jn	0,20 - 0,25	0,20 - 0,25
	olej napędowy do pg	jn	0,20 - 0,25	0,20 - 0,25

Wynika z tego, że w ciągu jednego dnia obrony pułk zmechanizowany może zużyć 250-400 t środków materiałowych, w tym 160-280 t amunicji /ok. 75%/ i 40-50 t mpa /ok. 15%/.

Na wielkość potrzeb wpływać będą również straty w sprzęcie: i materiałach powstałe na skutek oddziaływania nieprzyjaciela, tak na woj-ska, jak i tyły.

Wielkość zapasów, jaką należy posiadać na koniec dnia walki, uzależniona będzie od zadania wykonywanego w dniu następnym. Jeżeli pułk będzie nadal walczył - należy zgromadzić pełne zapasy ruchome, jeżeli natomiast zostanie wyprowadzony z walki - stan zapasów może być mniejszy.

3.2. Organizacja zaopatrywania i dowozu środków materiałowych

Zasadniczym źródłem zaopatrzenia dla pułku są zapasy utrzymywane w tyłach dywizji. Ponadto, w obronie szerzej niż w natarciu, mogą być wykorzystywane składy stacjonarne i zasoby miejscowe - szczególnie, gdy działania będą prowadzone na terytorium własnym lub państwa sojuszniczego.

Organizatorem zabezpieczenia materiałowego pułku jest kwatermistrz - zastępca dowódcy dywizji. Natomiast kwatermistrz pułku odpowiada za racjonalny podział posiadanych zapasów materiałowych pomiędzy podod-

działy i tyły oraz prawidłowe ich przechowywanie i ochronę.

Zastępca dowódcy - kwatermistrz, przy podziale zapasów pułkowych powinien uwzględnić możliwość zaistnienia w obronie sytuacji najbardziej niekorzystnej, tzn. walkę w okrążeniu. Dlatego należy posiadać określoną rezerwę środków materiałowych, rozmieszczoną tak w pierwszym, jak i w drugim rzucie tyłów pułku.

Zasadniczym sposobem zaspokajania potrzeb materiałowych pułku jest dowóz organizowany przez zastępcę dowódcy - kwatermistrza dywizji.

W obronie należy przestrzegać ogólnych zasad dowozu środków materiałowych, a mianowicie:

- odpowiedzialności wyższego szczebla dowodzenia tyłami za terminowe i ciągle dostarczanie środków materiałowych podległym wojskom;
- skupienia głównego wysiłku pracy transportu wyższego szczebla na dowozie środków materiałowych do podległych wojsk, działających w rejonie głównego wysiłku obrony;
- łączenia dowozu z ewakuacją.

Zasada ścisłego powiązania dowozu z ewakuacją, wyrażająca się w wykorzystaniu opóźnionego transportu do ewakuacji rannych i uszkodzonego sprzętu, musi być bardziej rygorystycznie przestrzegana w obronie niż w natarciu. Bowiem czas na ewakuację z kierunków zagrożonych podejściem nieprzyjaciela, może być bardzo ograniczony.

W zależności od konkretnej sytuacji, dowóz środków materiałowych może być realizowany przy wykorzystaniu transportu samochodowego przełożonego i podwładnego. Proporcjonalne rozkładanie wysiłku na transport różnych szczebli dowodzenia, ułatwia pomijanie w trakcie dowozu niektórych ogniw zaopatrzenia, dzięki czemu unika się częstych i pracochłonnych przeładunków.

Prócz transportu samochodowego, do dowozu środków materiałowych w ograniczonym czasie może być wykorzystywany transport lotniczy.

Organizacja dowozu w obronie uwarunkowana jest przede wszystkim potrzebami materiałowymi i możliwościami transportu tyłów.

Ponieważ potrzeby materiałowe pułku będą różne w każdej konkretnej sytuacji, zatem i objętość dowozu kształtować się będzie proporcjonalnie do ich wielkości.

Sz szczególnie zróżnicowana może być wielkość dowozu w okresie organizacji obrony. Jeżeli obrona organizowana jest bez styczności z nieprzyjacielem, a w wojskach i tyłach są pełne zapasy ruchome, to dowiezienie na czas gotowości do obrony określonej ilości środków materiałowych nie nastąpi poważniejszych trudności. Trzeba będzie tylko zgro-

madzić zapasy doraźne amunicji oraz uzupełnić niewielkie ilości zapasów bieżąco zużywanych.

Znacznie trudniejsze zadanie przed tyłami stanie wówczas, gdy obrona będzie organizowana w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, kiedy oprócz zapasów doraźnych, trzeba będzie uzupełnić braki w zapasach ruchomych. Na przykład, w celu uzupełnienia tylko zapasów ruchomych zużytych w 50% - do pułku zmehanizowanego należy dowieźć ok. 300 t różnych środków materiałowych.

Potrzeby przewozowe w czasie prowadzenia obrony zależą głównie od wielkości zużycia środków materiałowych oraz wyznaczonego stanu zapasów na początek następnego dnia walki.

Jeżeli zatem działania bojowe w kolejnym dniu należy rozpocząć z pełnymi zapasami ruchomymi, wówczas do pododdziałów trzeba będzie dowieźć tyle środków materiałowych, ile zużyły ze swych zapasów ruchomych. Przyjmując podane wcześniej, średnie dzienne normy zużycia, wielkość tego dowozu wynosić będzie ok. 300 t. Jeżeli z zadania na kolejny dzień walki, nie będzie wynikała konieczność posiadania pełnych zapasów ruchomych, wówczas wielkość dowozu będzie odpowiednio mniejsza.

Potrzeby przewozowe w pułku drugorzutowym lub broniącym się nie w rejonie głównego wysiłku - będą znacznie mniejsze.

Porównując potrzeby przewozowe z możliwościami transportu tyłów pułku wynika, że szczególnie duże trudności wystąpić mogą w trakcie dowozu amunicji w okresie organizowania obrony, szczególnie jeżeli będzie ona organizowana w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem. W takim przypadku do wojsk i w rejonów stanowisk ogniowych artylerii trzeba będzie dostarczyć 200 i więcej ton amunicji. Aby to wykonać transport pułkowy przeznaczony do dowozu amunicji musiałby wykonać trzy rejsy. Z uwagi na to, że okres organizacji obrony jest zwykle bardzo krótki, a niekiedy może w ogóle nie wystąpić, niezbędna jest pomoc wyższego szczebla, który własnym transportem dowiezie zapasy doraźne amunicji bezpośrednio w rejon stanowisk ogniowych artylerii. Dowóz pozostałych środków materiałowych pułk jest w stanie wykonać własnym transportem.

Gdy czas na organizację obrony jest odpowiednio długi, a potrzeby materiałowe niewielkie - pułk może odbierać środki materiałowe własnym transportem z tyłów dywizji i dowozić je do pododdziałów.

W czasie prowadzenia obrony możliwości transportu tyłów pułku są na ogół wystarczające w stosunku do potrzeb. Poważniejsze trudności

mogą wyniknąć w przypadku bardzo dużego zużycia amunicji lub wystąpienia znacznych strat w transporcie.

W takiej sytuacji część zadań będzie musiał wykonywać transport wyższego szczebla, a do zaopatrywania pododdziałów w amunicję może być wydzielona część wozów bojowych pododdziałów drugorzutowych.

4. ORGANIZACJA ZABEZPIECZENIA MEDYCZNEGO

Zasadniczym czynnikiem określającym zakres pracy i możliwości służby zdrowia są ponoszone przez wojska straty sanitarne. Wielkość i struktura tych strat zależą przede wszystkim od przewagi nieprzyjaciela, rodzaju i skali stosowanych przez niego środków rażenia, stanu rozbudowy inżynierskiej rejonu obrony, stopnia rozśrodkowania wojsk, charakteru terenu oraz innych okoliczności specyficznych w konkretnych warunkach pola walki.

Obrona zawczasu przygotowana, na dogodnych rubieżach terenowych, niewątpliwie poważnie wpłynie na obniżenie strat broniących się pododdziałów. Jeżeli działania prowadzone będą bez użycia broni masowego rażenia - straty sanitarne również będą znacznie mniejsze.

Największe straty sanitarne wystąpią niewątpliwie na kierunku głównego uderzenia nieprzyjaciela. Orientacyjnie w pułku zmehanizowanym w ciągu doby walki mogą one wynosić:

- w działaniach prowadzonych bez użycia BMR 10-15% stanu osobowego;
- w działaniach prowadzonych z użyciem BMR 20-40%, w tym - od broni konwencjonalnej 6-10%;
- od broni jądrowej 10-22%;
- od broni chemicznej 4-8%.

W procesie zabezpieczenia medycznego działań obronnych uczestniczą te same siły i środki co w natarciu. Również ich możliwości, zakres działania i sposoby wykorzystania nie ulegają zmianie. Pewne różnice, dotyczące rozmieszczenia i przesunięcia kompanii medycznej, zostały już omówione. Oprócz nich odmienny może być sposób działania sił i środków medycznych w okresie organizacji obrony.

W warunkach przejścia pułku do obrony w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, warunki działania służby zdrowia będą trudniejsze, niż w obronie organizowanej bez styczności. Czas na realizację zadań zabezpieczenia medycznego będzie bardzo ograniczony, punkty medyczne zapelnione rannymi, a transport sanitarny zaangażowany do ewakuacji. W tej sytuacji trzeba będzie ewakuować rannych z punktów medycznych,

które po zwinieciu i przegrupowaniu do nowych rejonów należy ponownie rozwinąć i przystąpić do pracy.

Ponadto do cech szczególnych zabezpieczenia medycznego w obronie należą:

- duże narażenie etapów ewakuacji medycznej na bezpośrednie oddziaływanie nieprzyjaciela;
- trudności w ewakuacji rannych w warunkach dużych zniszczeń dróg, mostów i przepustów;
- konieczność szybkiej ewakuacji rannych z kierunków /rejonów/ zagrożonych przez nacierającego nieprzyjaciela;
- konieczność przesunięcia punktów medycznych przed całkowitą ewakuacją z nich rannych i chorych;
- konieczność wydzielenia części sił i środków do zabezpieczenia pododdziałów wykonujących kontratak;
- znaczne wahania stanu sanitarnohigienicznego i epidemicznego wojsk oraz rejonu przez nie zajmowanego. .

Z uwagi na stałe zagrożenie punktów medycznych przez nacierającego nieprzyjaciela, największe znaczenie ma problem sprawnej i terminowej ewakuacji rannych oraz gotowości jednostek tyłowych do zwiniecia się i przegrupowania do nowych rejonów rozmieszczenia. Sytuacja ta, jest również powodem, że w pewnych okresach walki obronnej, pomoc medyczna w PPM może być zawężona do wskazań życiowych. Natomiast konieczność szybkiej ewakuacji rannych i kierunków zagrożonych przez nieprzyjaciela, wymaga zaangażowania do tego przedsięwzięcia oprócz transportu sanitarnego, również ogólnego przeznaczenia, a nawet wozów bojowych.

W przypadku wycofywania się wojsk na kolejną rubież obrony, dowódcy wszystkich szczebli organizacyjnych, odpowiedzialni są za ewakuację rannych i chorych znajdujących się w ich pododdziałach i punktach medycznych.

Jeżeli pomimo wysiłków, nie zdąży się ewakuować wszystkich rannych z punktu medycznego przed jego zwinieciem, zwłaszcza jeśli część ciężko rannych nie nadaje się do ewakuacji, wówczas pozostawia się ich na miejscu pod opieką wydzielonego personelu medycznego i zabezpiecza w odpowiednią ilość środków opatrunkowych i leczniczych.

Sposób wykorzystania sił i środków służby zdrowia w obronie zależy od konkretnej sytuacji bojowej i tyłowej. Zgodnie z podstawową zasadą ewakuacji, transport każdego szczebla dowodzenia jest wykorzystywany głównie do ewakuacji rannych z niższego szczebla. Jednak charakter współczesnego pola walki często wymagać będzie pomijania niektórych

etapów ewakuacji, co powoduje konieczność stosowania różnych form wykorzystania transportu i samej organizacji ewakuacji.

W obronie pomijanie etapów ewakuacji występować będzie częściej niż w natarciu. Jest to podyktowane koniecznością przyspieszenia ewakuacji z kierunków zagrożonych. Transport pułkowy może zatem ewakuować rannych nie tylko z pododdziałów do PPM, lecz także bezpośrednio do DPM, np. w przypadku konieczności zwinienia PPM, gdy z pododdziałów do DPM jest niewiele dalej jak do PPM, lub też, gdy pułk znajduje się w drugim rzucie.

W przypadku wystąpienia w pułku masowych strat sanitarnych od broni jądrowej lub chemicznej, ewakuacja rannych prowadzona będzie przede wszystkim transportem grup ratunkowo-ewakuacyjnych oraz innymi środkami możliwymi do wykorzystania w tym celu, ponadto niezbędna będzie pomoc szczebla wyższego.

Inne zadania służby zdrowia, takie jak udzielanie pomocy medycznej, przedsięwzięcia sanitarnohigieniczne i przeciwepidemiczne - organizowane i realizowane są według ogólnych zasad.

5. DOWODZENIE TYŁAMI W OBRONIE

Podstawowym czynnikiem, określającym warunki dowodzenia tyłami, jest czas na wypracowanie decyzji tyłowej, przekazanie jej wykonawcom, opracowanie niezbędnych dokumentów tyłowych oraz realizację podstawowych przedsięwzięć zabezpieczenia tyłowego.

W warunkach styczności z nieprzyjacielem, organizacja obrony będzie przebiegać równolegle w sztabie pułku i w pododdziałach.

W okresie wypracowywania decyzji, zastępca dowódcy-kwatermistrz będzie przebywał na stanowisku dowodzenia /SD/ pułku, gdzie po zapoznaniu się z zadaniem pułku /wstępnym zarządzeniem bojowym/, zarządzeniem tyłowym /wstępnym zarządzeniem tyłowym/ dywizji, zamiarem dowódcy i po otrzymaniu od niego wytycznych, przygotowywał będzie propozycje do decyzji, dotyczące zabezpieczenia tyłowego pułku w obronie /decyzję tyłową/.

Zakres przedsięwzięć wykonywanych w tym celu obejmuje następujące czynności:

- analizę zadania pułku, zamiaru dowódcy i zarządzenia tyłowego z dywizji;

- ustalenie /na podstawie wniosków z analizy/ głównych zadań dla tyłów, które należy wykonać natychmiast;

- wydanie wstępnego zarządzenia dla tyłów pułku;
- uzupełnienie wstępnego zarządzenia bojowego dla pododdziałów pułku przedsięwzięciami kwatermistrzowskimi;
- opracowanie kalkulacji czasu i terminarza wykonania przedsięwzięć tyłowych;
- ocenę sytuacji tylowej oraz terenu i warunków atmosferycznych z punktu widzenia ich wpływu na zabezpieczenie tylowe pułku w obronie;
- dokonanie uzgodnień z oficerami dowództwa i sztabu pułku oraz z szefami służb i rodzajów wojsk w zakresie współdziałania;
- opracowanie i zameldowanie dowódcy propozycji do decyzji, obejmujących organizację zabezpieczenia tyłowego pułku w obronie.

Po wysłuchaniu decyzji dowódcy pułku - kwatermistrz wraca na TSD. Zapoznaje szefów zaopatrzenia i dowódców pododdziałów tyłowych z zadaniem bojowym pułku, decyzją dowódcy i rozkazem /zarządzeniem/ tyłowym dywizji, stawia im zadania odnośnie realizacji przedsięwzięć wynikających z decyzji tylowej oraz wydaje wytyczne dotyczące: planowania zabezpieczenia tyłowego, opracowania dokumentów kierowania zabezpieczeniem tyłowym pułku w obronie oraz organizacji rekonesansu kwatermistrzowskiego.

Kolejne przedsięwzięcia realizowane przez zastępcę dowódcy - kwatermistrza obejmuje:

- sprawdzenie wykonania zadań określonych w zarządzeniach wstępnych;
- koordynowanie działalności poszczególnych służb w zakresie osiągnięcia gotowości do działań;
- organizowanie kontroli stanu zabezpieczenia tyłowego pododdziałów;
- składanie terminowych meldunków o realizacji przedsięwzięć tyłowych do sztabu pułku i do TSD dywizji.

W czasie walki obronnej dowodzenie tyłami polegało będzie na pełnej realizacji powziętej decyzji oraz na wprowadzeniu do niej zmian, wynikających z aktualnej sytuacji bojowej i tylowej pułku.

Bardzo ważnym zagadnieniem kierowania zabezpieczeniem tyłowym w obronie jest stosowanie manewru siłami i środkami. Ponieważ inicjatywa i przewaga sił są po stronie nieprzyjaciela, więc od czasu, kierunku i siły jego uderzenia zależać będzie w głównej mierze organizacja tyłów i wykonywanie przez nie zadań. W czasie organizowania obrony nie będziemy dysponować wystarczającymi danymi dla wyciągnięcia ostatecznych wniosków co do organizacji tyłów. Dlatego też podczas

walki może zająć potrzeba zmiany ugrupowania tyłów, rejonów ich rozmieszczenia czy też dróg dowozu - stosowanie do sytuacji bojowej.

Ponadto w wyniku oddziaływania nieprzyjaciela, zwłaszcza bronią masowego rażenia, mogą powstać w tyłach duże straty, co spowoduje konieczność dokonania manewru siłami i środkami.

Działania bojowe w Wietnamie, na Bliskim Wschodzie i w rejonie Wysp Falklandzkich wykazały, że można posiadać dostateczną ilość sił i środków tyłowych, lecz w razie niewłaściwego nimi dowodzenia lub nieefektywnego ich wykorzystania nie zawsze można osiągnąć postawione cele. I odwrotnie, gdy nawet dysponuje się niewielkimi siłami i środkami, a zostaną one użyte efektywnie i w odpowiednim czasie, postawione zadania można wykonać.

Podstawą dowodzenia tyłami jest posiadanie ciągłej łączności z przelozonymi i podwładnymi. W obronie istnieje możliwość posługiwania się większą ilością środków łączności niż w natarciu, ponieważ występują bardziej sprzyjające warunki wykorzystywania łączności przewodowej oraz ruchomych środków łączności.

Wykorzystując te możliwości, zastępca dowódcy - kwatermistrz powinien stale śledzić rozwój sytuacji bojowej i tyłowej oraz niezwłocznie reagować na potrzeby wojsk. Wszelkie trudności wynikające w trakcie realizacji zadań przez tyły, powinny być rozwiązywane w porozumieniu ze sztabem i przy ścisłej współpracy z pododdziałami.

W celu usprawnienia dowodzenia tyłami, przedstawiciel z TSD powinien nieprzerwanie dyżurować na SD, a w decydujących momentach walki, np. wykonanie kontrataku, zmiana rubieży obronnych, zastępca dowódcy - kwatermistrz powinien być osobiście na SD.

ZAKOŃCZENIE

Przedstawione problemy zabezpieczenia tyłowego pułku w obronie nie wyczerpują tematu, lecz ukazują jego złożoność oraz podkreślają znaczenie przedsięwzięć tyłowych dla pełnego zabezpieczenia walozących wojsk.

Na zakończenie przypomnę kilka najważniejszych myśli, wybranych z przedstawionego materiału.

Warunki organizacji zabezpieczenia tyłowego głównie wynikać będą ze sposobu przejścia pułku do obrony, jego miejsca, roli i zadania, stosowanych przez nieprzyjaciela środków walki oraz terenu, w którym obrona będzie organizowana.

Niewątpliwie najtrudniej będzie wykonywać przedsięwzięcia tylowe jeśli pułk przechodzi do obrony w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem na niedogodnej rubieży terenowej.

Stosowanie przez nieprzyjaciela broni o dużej skuteczności i precyzji rażenia, spowoduje duże straty tak w wojskach jak i w tyłach.

Wykonywanie zadań w ograniczonym czasie wymagać będzie maksymalnego wysiłku pododdziałów tyłowych oraz organów dowodzenia nimi.

Zagrożenie ze strony nieprzyjaciela powoduje konieczność rozmieszczenia tyłów na większych odległościach od przedniego skraj, wczesniejszego rozpoznania rejonów zapasowych oraz zwrócenia szczególnej uwagi na kompleksową obronę i ochronę elementów tyłowych i kolumn transportowych.

Przejście do obrony w toku działań zaczepnych spowoduje konieczność dowiezienia w krótkim czasie znacznych ilości środków materiałowych, głównie amunicji oraz ewakuowania rannych z punktów medycznych, które należy zwinąć, przegrupować w nowe rejonu i ponownie rozwinąć do pracy.

Zarówno potrzeby transportowe jak i ewakuacyjne pułku, w pewnych okresach walki obronnej, czy nawet jeszcze w okresie jej organizowania, mogą przewyższać możliwości jego tyłów - z czego wynika konieczność angażowania sił i środków przełożonego, a nawet wozów bojowych.

Niemożliwy wczesniej do przewidzenia przebieg walki obronnej, wymaga odpowiedniego rozmieszczenia zapasów materiałowych, zarówno w pierwszym jak i w drugim rzucie oraz ciągłego śledzenia sytuacji bojowej i tylowej, ażeby właściwie i terminowo reagować na zachodzące zmiany.

Właściwe wykorzystanie wszystkich możliwości pododdziałów tyłowych zależy od dobrego nimi dowodzenia.

OPRACOWAŁ:

SPRAWDZIŁ:

/-/mjr dypl.mgr inż. Janusz URBANIAK

/-/płk dr Mieczysław GRODZKI

Wydrukowano w 30 egz.

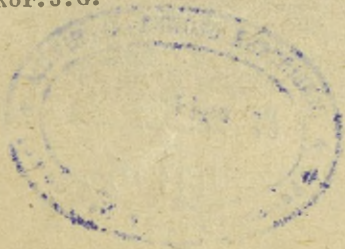
Egz. nr 1-30 - Bibl. Nauk. DZS

Wyk. mjr URBANIAK

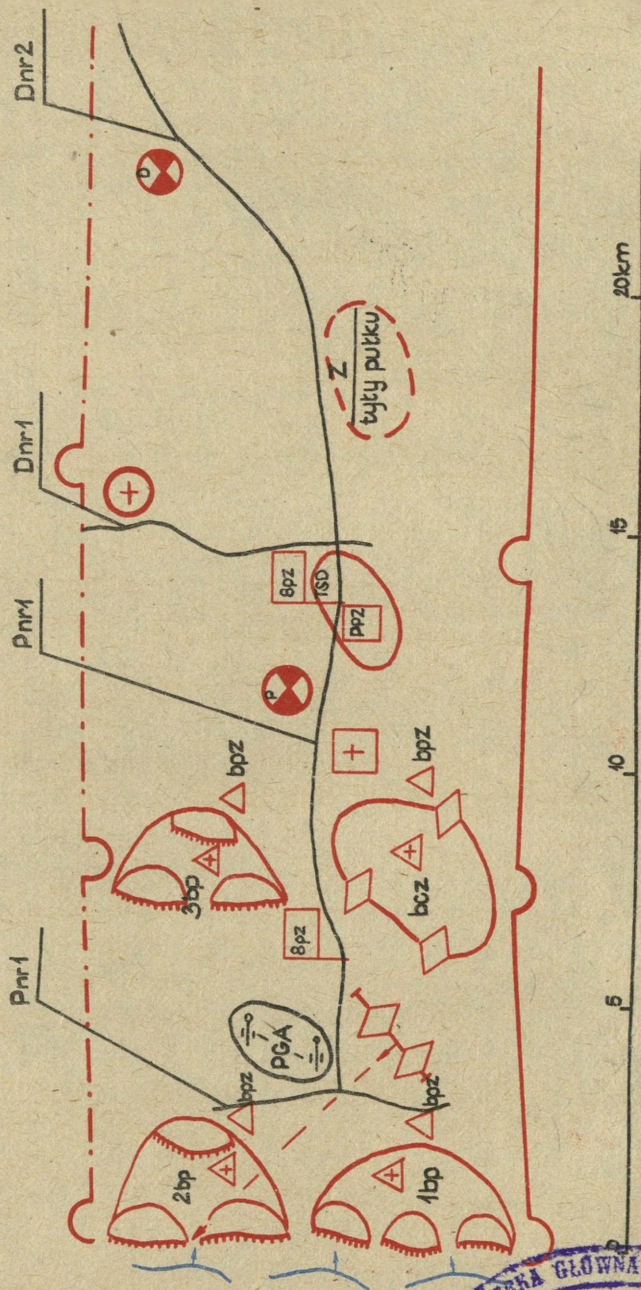
Druk KD. 24.2.86 r.

Druk ASG WP nr p/84/pf 346/WW

Kor. J.G.

ORGANIZACJA TYŁÓW pz W OBRONIE
/wariant/

4

